

Požehnanie koledníkom

Po celom Slovensku budú od 24. decembra do 6. januára koledníci Dobrej noviny opäť navštevovať domácnosti a spolu s koledovaním zbierať peniaze na pomoc ľuďom v Južnom Sudáne, Keni, Etiópii a Ugande. Už túto sobotu a nedeľu sa na dvanástich miestach uskutočnia sväté omše spojené s vyslaním koledníkov. Omše budú v Bratislave, Žarnovici, Podbrezovej, Starej Ľubovni, Tvrdošíne, Prešove, Nitre, Snine, Trnave,

Pruskom a sväté liturgie v Sečovciach a Prešove. Počas nich koledníkov požehnajú katolícki biskupi v jednotlivých diecézach. Kolednícka zbierka Dobrá novina sa tento rok uskutoční sedemnásť raz. Počas svojej 16ročnej histórie sa postupne stala najväčšou slovenskou verejnou zbierkou na pomoc v Afrike a zároveň jednou z najväčších dobrovoľníckych akcií na Slovensku.

JÁN FELIX, Šport 10/12/2011

Hlava Katolíckej cirkvi si sviatok

Nepoškvrneného počatia Panny Márie pripomenula na Španielskom námestí v Ríme

Nádej je to, čo ľudia v Taliansku, Európe či inde vo svete v týchto ťažkých časoch najviac potrebujú. Počas slávenia sviatku Nepoškvrneného počatia Panny Márie to povedal pápež Benedikt XVI. Hlava Katolíckej cirkvi spolu s tisíckami veriacich si sviatok pripomínajú každý rok na Španielskom námestí v Ríme.

Cestu k námestiu so sebou Panny Márie lemovali tisícky obyvateľov Ríma, kde čakali na príchod pápeža. Benedikt XVI. sa po príchode v tichosti modlil a potom sa krátko prihovril k veriaciom.

Pápež Benedikt XVI.: „Jediným nebezpečenstvom pre cirkev sú hriechy jej členov. Berme si teda príklad z nepoškvrnenej Panny

Márie, ktorá je čistá a bez hriechov a práve k nej sa obraciame s prosbou o pomoc, aby nám dala nádej. Potrebujeme ju zo všetkých najviac v týchto ťažkých časoch pre Taliansko, Európu a mnoho ďalších miest na svete.“

Redaktor: „Po slávnostnom obrade pápež ešte pred odchodom požehnal starším a hendikepovaným ľuďom. Cirkev uznala Nepoškvrnené počatie Panny Márie 8. decembra 1854. O 3 roky neskôr sa začala táto udalosť sláviť na rímskom námestí pri jej soche. Tradíciu museli v rokoch 1870 – 1929 prerušiť, pretože pápež nesmel opustiť Vatikán.“

Pavel Achs, STV 1, 9/12/2011

Kríza mení dejiny Vatikánu

Koniec výnimky. Cirkev v Taliansku zrejme bude musieť platiť dane.

Hlboký prepád talianskej ekonomiky zrejme prinúti katolícku cirkev vzdať sa historickej výsady, vďaka ktorej je oslobodená od platenia daní v Taliansku. „Cirkev je otázke zmeny štatútu otvorená. Sme ochotní napraviť prípadné porušenia,“ citovala agentúra AP šéfa Talianskej biskupskej konferencie kardinála Angela Bagnasca. Vatikán sa totiž v čase, keď si Taliani musia uťahovať opasky a zvyšujú sa im dane, dostáva kvôli svojej výsade pod ostrú paľbu kritiky. Viacerým politikom sa nepáči, že za veľkú časť z množstva nehnuteľností nemusí platiť miestne dane, hoci cirkev slúžia aj na komerčné účely. Najväčším kritikom je Radikálna strana, ktorá tvrdí, že talianska vláda prichádza ročne o obrovské peniaze. Radikáli už podali sťažnosť na Európsku komisiu, ktorá ju vyšetruje. Podľa jej odhadov sa dane, od ktorých je cirkev oslobodená za zhruba 100-tisíc nehnuteľností v Taliansku, každoročne šplhajú k dvom miliardám eur. Vatikán sa doteraz bránil tým, že aj evanjelické kostoly či židovské synagógy sú od miestnych daní oslobodené. Lenže v roku 2006 parlament rozšíril oslobodenie od dane aj na súkromné kliniky, sanatória či kláštory, ktoré slúžia ako hotely pre pútnikov. (red), HN 12/12/2011

Príďte sa najesť k arcibiskupovi!

TRNAVA - Na arcibiskupstve v Trnave sa bude čoskoro variť aj pre bežných návštevníkov. Otvorenie novej reštaurácie v historickej budove arcibiskupského úradu je naplánované na 2. februára budúceho roka a podľa arcibiskupa Róberta Bezáka sa možno tešiť na špeciality majstra kuchára. Aj týmto sa naplnia jeho zámer otvárania sa cirkvi širokej verejnosti.

Plánované reštauračné zariadenie sa pripravuje v susedstve

galérie v prízemí arcibiskupského úradu. „Teraz prebiehajú stavebné práce,“ povedal arcibiskup Bezák. Je to podľa neho šanca otvoriť priestor arcibiskupstva a oživiť ho. „Je to veľká budova a bola stavaná pre potreby univerzity, teda ako miesto, kde má byť veľa ľudí,“ dodal. Reštaurácia, ktorá ponese názov Galéria, bude vo vnútornom bloku a v nadväznosti na novovznikajúci park. „Búrame schátrané garáže po vojakoch, ktorí tu počas so-

cializmu sídlili, urobíme tam kúsok peknej zelene a sprístupníme Trnavčanom i návštevníkom mesta. Dovedna s výstavnou sieňou a gastronomickým zariadením ponúkame miesto na oddych, posedenie a rozhovory. Veľmi sa na to tešíme a zároveň pozývame,“ informoval Bezák. Výberové konanie na post šéfkuchára vyhral podľa jeho slov mladý muž, ktorý už „stihol pobeť aj svet a získať veľa skúseností“. Preto arcibiskup hovorí o zážitkovom jedení v reštaurácii Galéria. (tasr), Nový Čas 13/12/2011

Aj Banskobystričanov čakajú vyššie dane z nehnuteľností

Nielen Trnavčania, ale aj Banskobystričania budú platiť od budúceho roka vyššie dane z nehnuteľností. Mestskí poslanci rozhodli, že pre rodinu v dome sa zvýši z terajších 13 centov za m² za rok na 30 centov. Rodina v byte zase zaplatí namiesto súčasných 16 centov 33 centov. Pokračuje Monika Pastuchová, hovorkyňa primátora Banskej Bystrice: „Pri zvažovaní, aké dane meniť, sme sa rozhodli, že naozaj na plecia občanov sa budeme snažiť preniesť len tú minimálnu potrebnú mieru záťaže na úrovni 30% a zvyšok ťarchy pôjde na iné subjekty, tzn. zvyšovali sme sadzbu dane pri tzv. iných stavbách. Tú sú práve objekty, ktoré sú či už vo vlastníctve cirkvi, vyššieho územného celku, štátu alebo iných subjektov.“ **Rádio VIVA, 13/12/2011**

Vzácnny kostolný organ z Trenčína dosluhuje

Vzácnny kostolný organ, ktorý sa nachádza pri hrade Matúša Čáka v Trenčíne, dosluhuje. Historický skvost vyhráva na bohoslužbách od roku 1930. Farnosť zatiaľ nenašla na jeho renováciu žiadnych sponzorov. Zachráni ho teda samotní veriaci.“

Redaktorka: „Farský kostol Narodenia Panny Márie postavili v roku 1324. Kedysi doň na bohoslužby chodil aj Iľešházyovci. Chrám je pýchou aj súčasných Trenčanov. Žiaľ v týchto dňoch si nemôžu vychutnať tóny z historického organu naplno.“

Milan Kupčík, dekan: „Mnohé veci na organe už nehrajú, mnoho tónov už na organe nehrá. No a organisti keď hrajú, tak vyberajú tie, ktoré hrajú, aby mohli tu prevádzať bohoslužby.“

Redaktorka: „Súčasný organ bol postavený na staršom barokovom a revíziou neprešiel viac ako 80 rokov. Keďže farnosť dosiaľ nenašla vhodný projekt na obnovu hudobného nástroja, dekan poprosil o pomoc aj veriacich.“

Milan Kupčík, dekan: „Na opravu organu sa neposkladajú aj veriaci, ale len veriaci. Dúfam, že tie finančné prostriedky, ktoré budú okolo 30 tisíc eur, sa nám podarí zhromaždiť azda tak to jesene budúceho roka.“

Štát chce dotovať charitu, ktorá rozdáva pomoc

Organizácie distribujúce múku a cestoviny sa mohli prihlásiť o podporu.

Z programu potravinovej pomoci môžu profitovať nielen sociálne slabší obyvatelia, ale aj charitatívne organizácie, ktoré im potraviny rozdáujú. Zatiaľ čo sociálne odkázaní ľudia získajú 20 kilogramov múky a cestovín na osobu, distribútori potravinovej pomoci sa mohli uchádzať o dotáciu od štátu.

Osem dní na prihlásenie

Ministerstvo pôdohospodárstva sa rozhodlo poskytnúť subjektom, ktoré zabezpečujú rozdávanie múky a cestovín, maximálne 30-tisíc eur. Podľa výnosu rezortu môžu získať do štyroch eur za tonu potravín, ktoré rozdáujú. Rezort zverejnil výzvu a záujemcom dalo na prihlásenie sa osem dní. Táto lehota vypršala vo štvrtok. V piatok ministerstvo nechcelo zverejniť doplnujúce informácie o poskytnutí dotácie. Odmietlo odpovedať aj na otázku, koľkí uchádzači sa o podporu uchádzali a z akých peňazí má byť hradená. Hovorca rezortu Juraj Kadáš to odôvodnil tým, že podklady ešte nie sú vyhodnotené a o výsledkoch bude ministerstvo informovať dnes. Šéf Transparency International Gabriel Šipoš označil osemdňovú lehotu, ktorú dalo ministerstvo záujemcom na prihlásenie sa o dotáciu, za šibeničnú. Podľa neho mohla byť aspoň o týždeň dlhšia, lebo štandardom sú mesačné i dlhšie lehoty. Ak si totiž záujemca nevšimne výzvu prvý či druhý deň a má vypracovať projekt a zohnať potvrdenia z úradov, nemusí to stihnúť.

Rozdáva banka a charita

Možnosť uchádzať sa o dotáciu prišla oveľa neskôr, ako sa začali po-

traviny rozdávať. Rezort chce finančnou podporou do distribúcie zapojiť viac organizácií. Minister pôdohospodárstva Zsolt Simon totiž v novembri priznal, že rozdávanie potravín viazne. „Charity na takýto program neboli pripravené,“ dodal. Aj preto sa budú potraviny rozdávať dlhšie. Kadáš potvrdil, že po súhlase Európskej komisie sa program predĺžil do konca februára 2012. Doteraz potraviny rozdávali okrem Potravinovej banky aj Slovenská katolícka charita a Služby Božieho milosrdenstva. Či sa o dotáciu prihlásili, sa nepodarilo zistiť. Služby Božieho milosrdenstva však mohli z hry o dotáciu vypadnúť, ak neuhradili nedoplatok v Sociálnej poisťovni. Podľa zoznamu dlžníkov totiž mali ku koncu októbra podlžnosť vyše 2600 eur. Uchádzač o dotáciu má mať podľa štatútu vyrovnané všetky záväzky k štátu. Marko Urdzík z Potravinovej banky naznačil, že banka spolupracuje aj so Spišskou diecéznou charitou, Filantropiou Michalovsko-košickej eparchie, Občianskym združením Dúha zo Šimonoviec a Charitou v Prievidzi. Nemal však informácie, či sa o finančnú podporu prihlásili.

Pre pomoc upravili výnos

Pre dotovanie subjektov, ktoré potravinovú pomoc rozdáujú, ministerstvo v októbri novelizovalo výnos o poskytovaní podpory v pôdohospodárstve. V pôvodnom sa totiž nerátalo s poskytnutím dotácie na takýto účel. Výnos doplnil aj okruh žiadateľov o dotáciu. Pôvodný totiž nepočítal s tým, že by rezort poskytol dotáciu účelovému zariadeniu cirkvi či náboženskej spoločnosti. **Denisa Čimová SME 12/12/2011**

Miroslav, chrámový spevák: „No dosť je to, ale ja si myslím, že tí veriaci keď chodia do toho kostola, tak majú aj nejakú tú morálnu povinnosť.“

Redaktorka: „Domáci môžu prispieť do zbierky buď kúpou adventného venca alebo priamo do kasičky. O tom, že Trenčanom na pestro zdobenom organe záleží, sme sa presvedčili sami. Aj v ťažkých časoch sú štedrí.“

Anketa: Opýtaný 1: „My dáme, keď ideme do kostola, tak vždycky to jedno – dve euríčko vždycky dáme. A keď je takáto akcia, tak prečo nie aj 10 euro alebo 20?“

Opýtaný 2: „Keď nie sú peniaze, tak ja som za to.“

Redaktorka: „Vo farskom kostole nevytvoria iba organ. Už 7 mesiacov sa omše slúžia medzi lešením. Spartánske podmienky však postupne prinášajú svoje ovocie v podobe nádherných malieb. Ruku k dielu prikladá aj samotný farár.“

Milan Kupčík, dekan: „Nejedenkrát som mal montérky oblečené. Aj som mal, aj mám, aj budem mať.“

Dominika Kusá STV 1, 12/12/2011

Kniha o komunizme

Pod názvom *Psychologie komunizmu* (Praha 2011) vydal vysokoškolský pedagóg, špecialista na sociálnu a klinickú psychológiu, ale i prvý ponovembrový minister kultúry Českej republiky Jindřich Kabát knihu, ktorá sa sústreďuje z psychologického hľadiska na mechanizmy komunistickej totality. Jednotlivé etapy diktátorského systému sleduje autor zvnútra, ako to naznačuje sama téma, a to mu umožňuje presiahnuť vymedzené obdobie a naznačiť, čím sa štyridsaťročné totalitné dedičstvo zúčastňuje na našich postojoch, správaní a konaní aj po roku 1989. Nedotýka sa to však iba generácie, ktorá túto dobu zažila na vlastnej koži, ale aj tých, čo s komunistickou diktatúrou nemajú bezprostrednú skúsenosť. Osvojili si však od rodičov a starších ľudí také vzory správania, ktoré sú dôsledkom totalitného obdobia. „Lež je podmínkou existence komunizmu,“ píše Jindřich Kabát, „a všude, kde je, dáva rúst podobným stratégiám, ktoré využívala diktatura po jej páde: klientelismus, oportunistus, pragmatismus... ochota sloužit komukoli... Přehlédnutým problémem je,

že komunismus přetrvává i v období svobody tím, že lidé, kteří v něm vyrostli, si osvojili situační klíče a strategie, které se jim osvědčily tak silně a byli natolik úspěšní (servilita, podlézavost, pragmatičnost... loajalita k organizaci, prezentace sebe sama), že se jich nedovedou zbavit.“ Ponad tento presah a kontinuitu je text knihy podnetný aj svojou komplexnosťou. Z vytyčenej pozície predstavuje režim, správajúci sa ako zločinecká organizácia, no zaznamenáva i úsilie o jeho „destalinizáciu“ a zmenu, prerušenú vstupom vojsk Varšavskej zmluvy. Autor sa zaoberá problémom strachu, teroru, perzekúcie, paranoje moci, mechanizmami manipulácie, stereo typizáciou života, cenzúrou, psychopatológiou organizovanosti, vydieraním, kolaboráciou, ale aj disentom, príčinami potlačania inteligencie, cirkvi, stavom kultúry, životným štýlom, kolektivizáciou, hospodárskou situáciou a mnohými inými otázkami. Jedna z nich - a a j pre ňu sa vyplatí knihu čítať - znie: „Proč nám najednou lež komunismu nevadí?“

Stanislav Rakús
SME 12/12/2011

Betlehenské svetlo už putuje

Betlehenské svetlo už žiari aj na Slovensku. Jeho púť sa začala v Bazilike narodenia Pána vo Svätej Zemi. K nám prišlo cez Viedeň. Naši skauti vycestovali do Poľska, aby ho odovzdali svojim kolegom.“

Redaktor: „Takto optimisticky privítali plamienok z Betlehema v poľskom Zakopanom, ako pre našich, tak aj pre tamjších skautov to bola výnimočná chvíľa.“

Michal Skokan, skaut: „Je to určite pre nás veľký deň.“

Martin Gallik, skaut: „Je to pozvlnášajúce.“

Redaktor: „Symbol lásky, nádeje a pokoja si skauti odovzdali na svätej omši. Mali z toho obrovskú radosť.“

Martin Gallik, skaut: „Úžasná reťaz sa dneska spúšťa, to je 40 miliónov ďalších nových plamienkov a to je len na území Poľska.“

Michal Skokan, skaut: „Takže je to taká krásna celá sieť, kedy proste to

svetlo putuje.“

Redaktor: „Ako prvá si plamienok odpálila náčelníčka poľského skautingu. Tá hovorí o tradícii, ktorá otvára dvere do všetkých domovov.“

Malgorzata Sinica, náčelníčka poľského skautingu: „Moc tohto ohňa rastie tak, ako putuje z rúk do rúk, od srdca k srdcu.“

Redaktor: „Svetlo roznesú do kostolov, nemocníc, kláštorov aj domovov dôchodcov. Krakovský biskup hovorí, že plamienok pomáha robiť ľudí lepšími.“

Damian Andrzej Muskus, krakovský biskup: „Betlehenské svetlo je ako maják, ktorý ukazuje cestu ako veriacim, tak aj neveriacim ľuďom.“

Redaktor: „Už o týždeň začnú vlaky rozvážať betlehenské svetlo po celom Slovensku. No a tesne pred Vianocami ho skauti už tradične vynesú aj na Lomnický štít.“

Marek Vnenčák
Markíza, 11/12/2011

Vzácné fresky v Kameňanoch

Obec má vzácny unikát. V Kameňanoch na Gemerí objavili reštaurátori takmer 700 rokov staré fresky. V kostole ich zanechal neznámy taliansky majster. Na Slovensku sú tieto maľby jedinečné.“

Lenka Stanková, redaktorka TV Markíza: „Práve technológia, pri ktorej sa vrážajú ornamenty do čerstvej omietky robí fresky v gotickom kostole v Kameňanoch mimoriadnymi. Pod vrstvami vápenných náterov sa reštaurátorom podarilo nájsť niekoľko postáv zdobených práve týmto spôsobom.“

Alexander Koreň, reštaurátor: „Napríklad v tejto sonde sme tiež našli tie takzvané ...na svätôžiare svätca s bradou. Táto technológia je na území Slovenska strašne málo používaná a v tejto forme konkrétnej je zatiaľ jediná.“

Lenka Stanková, redaktorka TV Markíza: „Autorom fresiek je neznámy taliansky majster. V stredoveku boli práve Taliani najlepšími a najuznávanejšími umelcami v Európe. Vzácnu a drahú prácu si ale vtedajší gemerskí šľachtici Bebekovci, mohli dovoliť. Dnes chudobný Gemer totiž vtedy patril k najrozvinutejším oblastiam Uhorska.“

Peter Štefanča, publicista: „Bolo to vďaka tomu, že tu bolo baníctvo a železiarstvo, ktorí tento rozvoj umožnili a vďaka tomu sa na Gemerí rozvíjalo i umenie a kultúra.“

Lenka Stanková, redaktorka TV Markíza: „A k znovobjaveniu malieb dopomohli opäť peniaze. O existencii fresiek tušili už v polovici minulého storočia, až dotácia na výskum a opravu strechy kostola však dovolila reštaurátorom pokračovať v odkrývaní minulosti.“

Ivan Bojna, evanjelický farár, Jelšava: „Finančné prostriedky sme získali z ministerstva kultúry z grantu Obnov si svoj dom.“

František Molnár, presbyter cirkvi, Kameňany: „Sme radi, že sa toto už konečne pohlo, že sa zakryje strecha a sa nezničia fresky, ktoré sú vzácne.“

Marián Ujházy
a Lenka Stanková
Markíza, 11/12/2011

Základná škola na Jesenského ulici v Bratislave končí

Kauza okolo základnej školy na Jesenského v Bratislave pokračuje. Nedávno sa budova, v ktorej škola sídli, ocitla v rukách súkromníka. Predala ju cirkev. Zriaďovateľ, teda časť Staré Mesto, s krokom nesúhlasil. Paradoxné je, že miestni poslanci dnes rozhodli o úplnom zrušení školy.

Cirkev, ktorá školu získala v rámci reštitúcií, ju predala súkromnej firme. Tá o svojich plánoch nikoho neinformovala a tak sa vedenie školy bálo, čo s nimi bude. Oddnes sú ich obavy ešte silnejšie. Miestny parlament totiž rozhodol: Školu vlastne nepotrebuje.

Dorota Kráková, zástupkyňa hovoru MČ BA – Staré Mesto: „Tie počty žiakov sú na tejto škole dlhodobo veľmi nízke alebo teda oveľa nižšie ako na iných školách.“

Redaktor: „Podľa riaditeľky školy by sem budúci rok malo chodiť oveľa viac žiakov ako teraz.“

Viera Zavřelová, riaditeľka školy: „Nemyslím si, že o našu školu je nezaujím. Práve naopak. Ešte aj

teraz telefonujú a mailujú rodičia, ktorí by chceli zapísať svoje deti do prvého ročníka.“

Redaktor: „Školu v súčasnosti navštevuje 157 žiakov. Ak by rodičia prejavili o školu záujem skôr, nemusela sa ocitnúť na čiernej listine.“

Dorota Kráková, zástupkyňa hovoru MČ BA – Staré Mesto: „Z toho, čo nám zaslala škola po ukončení zápisov na jar vyplynulo, že tých žiakov, ktorí sa hlásili do 1. ročníka, bolo 20.“

Redaktor: „Školu by takýto počet nových žiakov určite nezachránil.“

Viera Zavřelová, riaditeľka školy: „Všetko už bude záležať podľa toho, ako poslanci odhlasujú.“

Redaktor STV: „A tí rozhodli iba pred tromi hodinami. Brány zariadenia sa zatvárajú. Žiakov presunú do iných škôl.“

Dorota Kráková, zástupkyňa hovoru MČ BA – Staré Mesto: „Ten presun tých žiakov bude veľmi jednoduchý a je zabezpečený.“

Robo Petrik, STV 1, 13/12/2011

Na Luciu

Chcete poznať meno svojho budúceho muža? Potom je ten správny deň na čary. V adventnom kalendári je posledný zo stridzích dní a meniny má najväčšia bosorka Lucia.

Lístočková metóda je asi najznámejšou veštbou na Luciu. Už niekoľko desaťročí ňou mladé dievčatá zisťujú kto bude ich nastávajúci.

návštevníčky múzea: „Píše sa tam 12 lístočkov, mená chlapcov sa na ne píšú.“

návštevníčky múzea: „Snád' mi neostane ten prázdny papierik na ten vianočný deň.“

Michaela Škodová, etnografka, Novohradské múzeum Lučenec: „Ten prázdny lístoček mohol znamenať, že zostane stará dievka.“

Redaktorka: „Že nechcete riskovať? Skúste kúzoľ s vodou. Od Lucie si z nej dievča každý deň trochu odlialo a na Štedrý deň sa v nej umylo.“

Michaela Škodová, etnografka, Novohradské múzeum Lučenec: „Keď išlo na polnočnú omšu, ktorý muž sa o ňu obtreľ alebo ktorý jej utrel tú vodu

z tváre, ten mal byť jej mužom.“

Redaktorka: „Alebo sa čarovalo aj s obyčajným jablkom.“

Michaela Škodová, etnografka, Novohradské múzeum Lučenec: „Od Lucie do Vianoc odhryzávalo dievča každý deň pred východom slnka trochu z jablka. Ak však to jablko do Štedrého dňa zhnulo, nemala sa dožiť sobáša.“

Redaktorka: „Paradoxné je, že sama svätá Lucia sa nikdy nevydala. Dokonca sa vydaju bránila.“

Michaela Škodová, etnografka, Novohradské múzeum Lučenec: „Bola tak silne veriaca a nechcela sa tak veľmi vydat', že vlastne si nechala aj vyľúpnuť preto oči.“

Redaktorka: „V ľudových predstavách je ale považovaná za najväčšiu bosorku. Keď ju chceli upáliť jej telo vraj vôbec nehořelo. V minulosti preto od zlých síl vymetali kúty husacím krídlom, či natierali vchody do domov cesnakom. Po pravde ale Lucia neumrela v plameňoch.“

Michaela Škodová, etnografka, Novohradské múzeum Lučenec:

Žiaci musia o pol roka z Jesenského odísť

Školu z centra mesta nezachránili. Firma, ktorá ju má, sa zatiaľ odšťahovala na Cyprus.

Pravica v staromestskom zastupiteľstve presadila zrušenie školy na Jesenského, ktorej budovu tento rok vysúdila a predala rímskokatolícka cirkev. Za predčasné to označili nielen poslanci Smeru, ale aj predsedníčka rady školy Renáta Záhoráková. „Mali by zistiť, či existuje aj iná alternatíva, napríklad zlúčenie, a rokovať s vlastníkom,“ povedala včera staromestským poslancom. Okrem toho, podľa nej staromestské školy nemajú kapacitu na to, aby si rozdelili žiakov zo Jesenského, čo rodičom spôsobí problémy. Škola tento školský rok skončí, lebo ju cirkev predala schránkovej firme. Staré Mesto firme Inuq poslalo list a keď ne-reagovala, začalo pripravovať likvidáciu. „Okupujeme školu bez toho, aby sme mali s kýmkoľvek nájomnú zmluvu,“ povedala starostka Tatiana Rosová (SDKÚ). Magistrát však tvrdí, že kontakt na nových majiteľov má a s ich právnikom bude rokovať. Rosová na to čakať nechcela, lebo v januári budú zápisy prvákov. Okrem toho sa škola podľa nej neoplatí, lebo je tam málo detí. „Na 70 metrov štvorcových tam bolo 20 detí a ostatné školy na to doplácali,“ tvrdí. Skutočný majiteľ školy zatiaľ nie je známy. Pred týždňom sa zmenili aj jej pravdepodobne nastrčení konatelia zo Želiezoviec a Lutily, ktorých nahradila cyperská spoločnosť Zoumlatzia. Prepojenia však stále vedú k rovnakej firme ako predtým, ktorá má schránku v Starom Meste. **(him)**

SME 14/12/2011

„V skutočnosti jej však prebodli hrdlo mečom a to práve 13. decembra.“

Redaktorka: „A ešte jedna rada. Lucia je aj patrónkou pradenia. Ženy by dnes teda mali vynechať ručné práce, by vraj nerozhnevali strigy.“

Michaela Škodová, etnografka, Novohradské múzeum Lučenec: „By im mohli napuchnúť prsty a potom by nemohli vykonávať žiadnu činnosť v dome ani nasledujúci rok.“

Redaktorka: „Ak sa teda ešte dnes večer chystáte šiť alebo vyšivať, radšej to odložte na zajtra.“ **Lenka Stanková**

Markíza, 13/12/2011

Školu čaká koniec

Žiaci z centra hlavného mesta sa zrejme budú musieť vyst'ahovať z jednej z najstarších základných škôl v regióne. Potom, čo rímskokatolícka cirkev budovu po dlhoročnom súdnom spore získala späť ju predala firme s ktorou sa nikto nevie skontaktovať.

O tom, že v budove, kde sídli 150 rokov škola patrí súkromnej firme sa verejnosť dozvedela počas tohto leta. V septembri do nej nenastúpili prváci. V utorok staromestskí poslanci schválili jej vyradenie zo zoznamu škôl.

Renáta Záhoráková, predsedkyňa Rady školy pri ZŠ Jesenského: „Vnímam tento krok ako predčasný a to z toho dôvodu, že ešte stále neprebehli žiadne rokovania s majiteľom budovy. To znamená nie je nám celkom jasný jeho postoj.“

Redaktor: „Hlavné mesto tvrdí, že školu navštevuje málo detí a z nich iba tretina pochádza z centra mesta.“

Tomáš Halán, hovorca bratislavského Starého Mesta: „Základná škola na Jesenského ulici sídli v súkromných priestoroch a tak bezplatné nájomné zmluvy medzi Starým mestom a jej vlastníkom. Staré mesto si preto nemôže dovoliť situáciu, že vlastník príde a jednoducho do dňa na deň prikáže vypratáť budovu. Všetky deti by sa ocitli zo dňa na deň na ulici.“

Redaktor: „Rodičia žiakov spísali ešte v septembri petíciu. Nechápu prečo sa Staré Mesto rozhodlo bez toho, aby rokovalo s novým majiteľom budovy. S ním sa ale nevie skontaktovať i samotné hlavné mesto.“

Milan Ftáčnik, primátor Bratislavy: „Neoficiálne odkazy, ktoré k nám chodia hovoria, že nie je nutné ani s'ahovanie, ani rušenie. Že investor si vie predstaviť, že nejaký čas tam zostanú školy. Ale čo to znamená, nejaký čas, to potrebujeme riešiť pri pracovných rokovaniach.“

Redaktor: „Rozhodnutie poslancov musí odobriť ešte ministerstvo školstva. Staré mesto mu musí doručiť kompletnú dokumentáciu.“

Miriám Žiaková, hovorkyňa MŠ: „Medzi iným aj stanovisko inšpekcie, alebo Krajského školského úradu. Ministerstvo posúdi všetky tieto posudky a materiály a pokiaľ sú po formálnej a obsahovej stránke v poriadku a všetky posudky sú v prospech vyradenie tejto školy, škola je vyradená zo siete.“

Miniskanzen v Ľutine

Drevené kostolíky z Východného Slovenska môžete vidieť na jednom mieste. V Ľutine pri Sabinove postavili miniskanzen s maketami gréckokatolíckych chrámov. Postupne v ňom inštalovali až 50 kostolov.

Miniskanzen vyrástol v Ľutine na farskej záhrade za Bazilikou, ktorá je pre gréckokatolíkov známym pútnickým miestom. S touto myšlienkou prišiel sám arcibiskup. Repliky drevených kostolíkov môžu teraz veriaci obdivovať na jednom mieste.

Ján Babjak, prešovský arcibiskup: „Aby tieto chrámy sa dostali do povedomia jednak všetkých našich veriacich aj z iných častí Prešovskej metropoly, aj dá sa povedať z celého Slovenska.“

Redaktor: „V miniskanzene zatiaľ inštalovali 10 zmenšenín kostolov v mierke 1:10. Náročná výroba takejto makety z dubového dreva trvala šty-

rom rezbárom takmer 3 týždne.“

Ján Štibrich, rezbár: Na tomto kostolíku je nejakých tisíc kusov šindľa, ktoré som musel tiež vystrúhať, narezáť, pribiť všetko.“

Redaktor: „Projekt financovali z eurofondov vďaka cezhraničnej spolupráci s Poľskom. S terénnymi úpravami to zatiaľ stálo viac než 61 tisíc eur. Miniskanzen v malej obci sa tak časom určite stane turistickým lákadlom.“

Vladimír Lelovský, starosta obce Ľutina: „Tá naša obec nie je veľká. Je tu len 460 obyvateľov. Tak toho si veľmi vážim a za to ďakujem aj otcovi arcibiskupovi.“

Redaktor: „V miniskanzene postupne pribudnú aj zmenšeniny chrámov iných cirkví z Východného Slovenska, ale aj kostolov z Juhovýchodného Poľska.“

Martin Jedinák, Markíza, 13/12/2011

Európa potrebuje zmenu

Kolesám vypadali ložiská, ktoré najprv zaškripali v roku 2008 a teraz sa skoro celkom rozsypali. Hýbu sa len zotrvačnosťou, ktorú nevie ovplyvniť žiaden veľký štátnik a politik, lebo všetci veľkí vymreli alebo sa ešte nenarodili. Európska únia, síce riadená premiéromi jednotlivých členských krajín, je v skutočnosti úradnícky moloch pripomínajúci britské ministerstvo vojny, na ktoré sa aplikovali zákony profesora Parkinsona o geometrickom raste počtu úradníkov a nákladov pri znižovaní počtu výsledkov a cieľov. Ak chceme niekoľkorýchlostnú úniu, musíme ten Augiášov chliev najprv vyčistiť. S ľuďmi a metódami, ktoré viedli k prijatiu Grécka do eurozóny a s prižmurovaním oboch očí nad bezbrehým porušovaním maastrichtských kritérií postupne skoro všetkými členmi, nemôžeme rátať v ozdravnom procese. Tí, ktorí štrajkovali v roku 2009 počas krízy za pravidelné zvyšovanie plátov, si nič dobré nezaslúžia. Všetko však pramení v jednotlivých členských štátoch a ich politikoch bažiacich po moci. Nehorázne platy úradníkov nielen v Grécku, Taliansku, ale aj v iných štátoch Európskej únie a pracovná „nemorálka“

sa prenášajú do Bruselu či Štrasburgu. Politici si nechcú páliť prsty, a hlavne pred voľbami s'ubujú. Kto si dovoľí povedať o skutočnom šetrení-nešetrení, u'ahovaní opaskov, zvyšovaní veku odchodu do dôchodku či o oddelení cirkvi od štátu, respektíve o zdanení cirkevných príjmov a majetku, ktorý sa vo veľkom prenájima a predáva? Ak sa veci majú dať do pohybu správnym smerom a nabráť rýchlость, musíme zabudnúť na zbytočné politické šarvátky spôsobené delením válovov a už toľko omieľané a po voľbách nere realizované obsadzovanie masných postov stranicami či rodinnými príslušníkmi. Načo sú nám tri tajné služby, ministerstvo kultúry a iné nepotrebné úrady? Kto začne tento ozdravný proces? Prihlási sa niektorá strana k trom Svätoplukovým prútom? Zjednotíme ekonomickú silu a vedomosti nášho národa na boj proti kríze a s našimi vnútornými problémami, nad ktorými sa tiež privierajú oči? Verím, že áno. Ak by som neveril, zabalím svoje podnikanie, prepustím svojich 200 ľudí a odídem hoci do Austrálie. Pavol Konštiak, spolumajiteľ spoločnosti Kon-rad.

Pavol Konštiak, HN 15/12/2011

Redaktor: „Od rozhodnutia poslancov by mala škola zaniknúť 30.júna

budúceho roka.

**Jaroslav Krafka
Markíza, 15/12/2011**

Televízne A3UM sa skončí piatou časťou

Architektúru a dizajn mnohí vnímajú ako elitnú oblasť a tomu sa neraz prispôsobuje aj povaha mediálnych projektov, ktoré sa touto tematikou zaoberajú. Od októbra Slovenská televízia prinášala každú druhú nedeľu svojim divákom prekvapujúco „civilný“ pôvodný formát A3UM, ktorý sa zaoberal výlučne pôvodnou, slovenskou architektúrou, o ktorej laik obvykle veľa nevie. V nedeľu STV odvysielala jeho piatu časť, ktorá sa zamerala na moderné stavby sakrálnej povahy. Má byť posledná. I keď exkurzia po architektonických skvostoch Brazílie, Ameriky či Nemecka by iste bola divácky veľmi atraktívna, podobných dokumentov vo svete vzniká každý rok niekoľko. Ale aj Slováci denne prichádzajú do kontaktu s miestami, ktorých tvorcovia prejavili pozoruhodný zmysel pre estetiku a originalitu. Zvonku často vidieť len neistý náznak toho, čo sa ukrýva za ich stenami. Práve v magazíne A3UM sa mohli diváci poprechádzať po interiéroch aj dobre ukrytých vonkajších priestoroch, ktoré dosiaľ často mohli obdivovať len zobrazené. Nešlo pritom prioritne o víťazné návrhy prestížnych súťaží (i keď aj niekoľko takých sa v ňom našlo) a v popredí nestáli ani miliónárske vily. A3UM ukazuje skôr čímsi špecifické miesta, ktoré predstavujú určitý typ súčasného pohľadu na obytný či úžitkový priestor. Každou epizódou diváka sprevádzal iný uznávaný architekt, napriek tomu sa seriál úspešne ubránil únavnej odbornosti či dôslednej náučnosti. Navyše okrem architekta vždy priestor predstavil aj jeho majiteľ či hlavný užívateľ, vďaka čomu scenár pripomínal takmer neformálnu návštevu. Napriek svojej ojedinelosti a odbornej výške, keďže sa do jeho prípravy zapájala aj Slovenská komora architektov, sa projekt už budúceho roka nedočká. V programovej štruktúre verejnoprávnej televízie ho nahradí nejaký iný, azda komerčne prítiahlivejší formát. Posledná epizóda, ktorú Jednotka STV odvysielala už túto nedeľu o 17:50 má názov Bližšie k Bohu a predstaví hneď tri pohľady na sakrálne stavby 21. storočia. Najskôr zavedie diváka do priestorov bývalej kotelne nitrianskej tabačky, z ktorej sa pod vedením architektov Juraja

Polyáka a Ľubomíra Holejšovského stalo pozoruhodné Pastoračné centrum Pedagogickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa. Potom sa kamera zatúla do novátorskej farnosti v Dražovciach pri Nitre, pre ktorú miestny farár neraz čelí kritike zo strany konzervatívnych farníkov. Tému uzavrie návšteva pred desia-

timi rokmi dokončeného Mauzólea Chatama Soféra v Bratislave, ktoré za svojimi múrmi ukrýva podzemný židovský cintorín. Záverečnou epizódou prevedie renomovaný architekt Viktor Šabík, držiteľ Krištáľového krídla za architektúru 2010 a niekoľkých ďalších ocenení.
Lucia Javúrková, Pravda 16/12/2011

V Česku je viac Jediův ako Rómův, ukázali výsledky sčítania ľudu v krajine

Jana Bárdošová, moderátorka Rádia VIVA: „Český Štatistický úrad zverejnil prvé výsledky z tohtoročného sčítania ľudu. Ukázali, že ľudia sa po 10 rokoch viac hlásia k moravskej národnosti. Výrazne tiež pribudlo ľudí, ktorí sú veriaci, ale nehlásia sa k žiadnej cirkvi. K viere rytierův Jedi z Hviezdnych vojien sa prihlásilo viac ľudí než

k rómskej národnosti. Informácie priniesol český spravodajský portál iDnes.cz. Životnú filozofiu rytierův Jedi z kultovej filmovej sci-fi série Hviezdne vojny vyznáva v Česku viac ako 15 tisíc obyvateľův. Vzostupu „jediizmu“ predchádzala kampaň na internetovej sociálnej sieti. Niektorí ľudia uviedli túto vieru z recesie.“
Rádio VIVA, 15/12/2011

Navrátilová: Je krátkozraká...

Tenisová legenda MARGARET COURTOVÁ opäť zaútočila na homosexuálov

Jej meno nesie jeden z hlavných dvorcův na Australian Open, vyhrala 24 grandslamových titulův a je skutočnã tennisová legenda. Čo sa týka názorův na homosexualitu je však Austrãľãanka Margaret Courtová postavou, ktorá budí veľa emócií, uvãdza portál blesk.cz. Šesťdesiatdevãťročnã silne veriãa žena, ktorá dnes pracuje ako rehoľnã sestra v jednom z kostolův v Perth, už dlhã roky kritizuje homosexualitu. Pred pár dňami napríklad kritizovala sobãše osůb rovnãkeho pohlãvia. „Politicky korektnã výchova majstrovskeho posunula homosexualitu spoza zavretých dverí do našej komunity a teraz agresívne vyžaduje právo na manželstvo, ktoré jej nepatrí,“ vyhlãasila Courtová pre denník West Australian. Takýto výrok pôsobí na Martinu Navrátilovã ako červenã farba na býka. „Jej krátkozraký pohľad je skutočne znepokojujúci a poškodzuje tisícã detí, ktoré už dnes žijú

v rodinãch rovnãkeho pohlãvia,“ povedala českã rodããka, ktorej sa ponãhľala na pomoc i ďalšia tennisová legenda Billie Jean Kingová: „Musíme sa snažiť vyniãit homofóbiu, pretože každý z nás má nárok na svoje práva, možnosti a ochranu.“ Aj z Austrãlie sa ozval kritický hlas bývalej elitnej deblistky Rennae Stubbovej. „Ako mladã hráãka som sa snažila byť ako Margaret Courtová. Preto je pre mňa tak ťãžké porozumieť jej nenãvistným slovãm namiereným proti homosexuãlom. Je nešťãstnã, že ãlovek s jej statusom sa rozhodol propagovať diskriminãciu. Z celãho srdca s ňou nesúhlasím,“ vyhlãasila Stubbovã. Výpady Courtovej proti homosexuãlom nie sú niãim novým. Veď už v roku 1990 vyhlãasila, že Martina Navrátilovã a ďalšie homosexuãlne ãi bisexuãlne hráãky niãia tenis a dávajú zlý príklad mlãdeži. Neskôr povedala, že homosexualita je opovrhnutie Bohom, že sa gayovia dopúšťajú hriechu tela... (ig)

Šport 16/12/2011